תלמוד בבלי · אחרונים · אמת ליעקב

אמת ליעקב על חגיגה

רבי יעקב לורברבוים מליסא

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

אמת ליעקב על חגיגה

רבי יעקב לורברבוים מליסא

מקור הטקסט: דיקטה · רישיון: CC BY-SA 4.0

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/אמת-ליעקב-על-חגיגה/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611151759 של הספרייה.

תוכן העניינים

דף ה: 4
דף יב. 5
דף טו. 5

דף ה:

[**רבה** בר שילא שמעיה לינוקא דהוה קא קרי כי הנה יוצר הרים ובורא רוח ומגיד לאדם מה שיחו אמר עבד שרבו מגיד לו מה שיחו תקנה יש לו וכו'. עיין ביאור רבינו במאמר זה בנחלת יעקב בפרשת ויקרא בפס' נפש כי תחטא (ד, ב) בריש הדיבור שם, בעמוד קעד]. **שם** "ואם לא (תשמעו) [תשמעוה] במסתרים תבכה נפשי מפני גוה" (ירמי' יג, יז), מקום יש לו להקב"ה ומסתרים שמו שבו בוכה. ופריך ומי איכא בכי' קמי' קב"ה, (והכתיב) [והא אמר רב פפא אין עצבות לפני המקום שנאמר הוד והדר לפניו] עוז וחדוה במקומו. ומשני: הא בבתי גוואי הא בבתי בראי, ופרש"י דבבתי בראי ליכא עצבות. ופריך ובבתי בראי ליכא עצבות, והכתיב ויקרא ה' אלקים צבאות ביום ההוא לבכי ולמספד וכו'. ומשני שאני חורבן בית המקדש דאפילו מלאכי שלום בכו בו כדכתיב מלאכי שלום מר יבכיון, עד כאן לשון הש"ס.

והמאמר הזה לא ראיתי כהנה לזרות בכל הש"ס, כאשר כתב בעל העקידה שער פ"ז. והקשה על המאמר הלזה ז' קושיות: א'. מה שיראה מהקושי והזרות לייחס אליו יתברך הבכי והדאגה וכו'. ב'. מאי טעמא אקשי תלמודא מדרב פפא, ליקשי קראי אהדדי. ג'. מה אהדר לי' הא בבתי גוואי כו', דהא בפירוש איתמר מעיקרא מקום יש לו להקב"ה ומסתרים שמו שבו בוכה, ואפילו הכי אקשי לי'. ד'. היכי אקשי לי' "ובבתי בראי ליכא עצבות", והא איהו סבר מעיקרא דליכא עצבות כלל. ה'. מאי קושי' מויקרא ה' אלקים לבכי וגו', דמאן א"ל דהאי קרא בבתי בראי כתיב. ו'. מאי קאמר דאפילו מלאכי שלום בכו, דמשמע כל שכן הקדוש ברוך הוא, דביה עסקינן. ז'. אמאי אמר מקום יש לו להקב"ה ומסתרים שמו.

ונראה לענ"ד לתרץ, כי ידוע ששם בכי הושאל לכל הפלגת הצער אף שאינו בוכה, והרמב"ם כתב (במו"נ ח"ב פ' כ"ט) כי בכל הפלגת הצער נתקבצו כוחות הנפשיות עד שמחמת זה אמר הנביא "השמש והירח אספו נגהם" (יואל ב, י), שמחמת הפלגת הצער יתקבץ כוחות הנפשיות וידמה לו כאלו אור חשך בעדו. והשמחה הוא פיזור הכוחות הנפשיות, עיין שם. ומזה אמר שהושאל שם הבכי והעצבות להבורא יתעלה, ויתעלה מכל חסרון עילוי רב, כשמקבץ כח ההשפעה ואינו משפיע למטה - נאמר עליו שם בכי ועצבות. וידוע כאשר ספירת בינה הופכת פניה ואינה משפיע להספירות שאחריה, הדינין מתעוררין. וידוע ג"כ שהשלש ספירות הראשונות מסתרים שמם, לאשר הם בתכלית ההעלם וההסתרה.

ומזה אמר: "מקום יש לו להקב"ה שבו בוכה, ומסתרים שמו", פי' שקיבוץ ההשפעה הוא בשלשה ראשונות, שמקבצים ההשפעה מז' האחרונות. ועל זה מקשה "הא כתיב עוז וחדוה במקומו", והמקשה הי' סובר שבהספירות הראשונות אין שום חסרון ההשפעה לעולם, והא דכתיב ויקרא ה' אלקים צבאות ביום ההוא לבכי, היינו שהספירות הז' התחתונות מונעים אותם ואורם והשפעתם מאתנו, ולכך לא היה לו להקשות קראי אהדדי. אבל אהא דאמר שהשלש ראשונות מונעים השפעתם מהספירות שאחריהם, על זה מקשה שפיר והא כתיב עוז וחדוה במקומו.

ומשני "הא בבתי גואי והא בבתי בראי", פירוש שאדרבה שהספירות האחרונות אין מסלקין השפעתם, ומה שהן יכולין להשפיע מצד עצמן משפיעין, וזהו מאמרם ז"ל השכינה בגלות (מגילה כט א), ואלולי זה תמנו ח"ו, רק שאין להם להשפיע הרבה מחמת שאין מקבלין מהשלש ראשונות. והוא להיפך מסברת המקשן.

והדר מקשה "ובבתי בראי ליכא עצבות, והכתיב ויקרא ה' צבאות ביום ההוא", וה' צבאות הן בתי בראי, כידוע שהן נצח והוד. ומשני "שאני חורבן בית המקדש דאפילו מלאכי השלום בכו", פי' דבשעת חורבן "כל רעיה בגדו בה" (איכה א, ב) וכולם סלקו השפעתם, כידוע כי אפילו לא היה להם השפעה רק ממלאכים כולי עלמא לא הוי יכלו להו. ומשום הכי סילק הקדוש ברוך הוא ההשפעה מכולם, כמו שאמרו עשר מסעות נסעה שכינה (ר"ה לא א), אבל עכשיו השכינה הוא בגלות ושומרת אותנו בכל מה שתוכל, רק שאין לה להשפיע בשפע כי בינה הפכה פניה. כנ"ל בזה המאמר, והוא ברור בס"ד.

דף יב.

[**תנא** תהו קו ירוק שמקיף את כל העולם כולו שממנו יצא חושך לעולם וכו'. בהו אלו אבנים המפולמות המשוקעות בתהום שמהן יוצאין מים. עיין מש"כ רבינו בביאור גמ' זו בנחלת יעקב פרשת בראשית בד"ה מדרש כח מעשיו הגיד לעמו, בעמוד ד, ובד"ה תהו ובהו בעמוד ו].

דף טו.

[**זכה** צדיק נטל חלקו וחלק חבירו בגן עדן. נתחייב רשע נטל חלקו וחלק חבירו בגיהנם. עיין ביאור רבינו במאמר זה בנחלת יעקב פרשת נצבים בפס' פן יש בכם (כט, יז), בעמוד רצ].